

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Anna Helena Ursula Malkovskaja
OÜ Katriito
ursula@katriito.ee

Teie 25.07.2024 nr

Meie 27.08.2024 nr 2.2-9/24/1919-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai Teie pöördumise, milles kirjutate:

Kui psühholoogilist nõustamist pakkuv ettevõtte implementeerib triaazi süsteemi (vastuvõtule registreeritud klient täidab kirjalikult lühiküsimustiku, mis aitab hinnata kliendi seisundit ja toimetulekut), siis kas ja kuidas lasub ettevõttel kohustus neid triaaziküsimustikke säilitada?

Kuna Te ei ole selgitanud, kas Te olete pöördunud oma andmekaitse spetsialisti poole, siis esmalt märgime, et ettevõtte saab/peab saama ettevõttes andmetöötlusega seotud küsimustes pöörduda vajadusel oma andmekaitse spetsialisti poole. Äriregistri andmetel on viidatud ettevõtte andmekaitse spetsialistiks määratud Andmekaitse Ekspert OÜ (reet@andmekaitseekspert.ee). Ettevõtte andmekaitse spetsialist teab kõige paremini, milliseid andmeid, millisel alusel ning kuidas ettevõttes töödeldakse, sh millised on töödeldavate andmete säilitamise tähtaeg. Andmekaitse spetsialistidest, sh millised kompetentsid peavad andmekaitse spetsialistil olema, leiab inspeksiooni veebilehelt siit: [Andmekaitse spetsialist | Andmekaitse Inspeksioon \(aki.ee\)](#).

Järgnevalt peame vajalikuks selgitada teadmiseks isikuandmete töötlemise põhimõtteid üldiselt.

Isikuandmete kaitse nõuded Eestis on sätestatud peamiselt [Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruses](#) (EL) 2016/679 (IKÜM) ning [isikuandmete kaitse seaduses](#).

Teadmata kõiki asjaolusid, sh miks on vajalik edastada klienti teavitamata tema andmed koos isikuandmetega kolmandatele isikutele, siis saame selgitada isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) art 5 lg 1 p a sätestab, et isikuandmete töötlemine peab olema seaduslik ja andmesubjektile läbipaistev; samuti tohib isikuandmeid töödelda (sh koguda, edastada jne) üksnes kindlaksmääratud õiguspärastel eesmärkidel (art 5 lg 1 p b) ning koguda tuleb eesmärgi seisukohalt võimalikult vähe andmeid (art 5 lg 1 p c). Isikuandmete töötlemise õiguslike aluste loetelu on sätestatud IKÜM artiklis 6 (lg 1 p a ehk nõusolek on üks võimalikest õiguslikest alustest). **Seda, millisel õiguslikul alusel ja eesmärgil andmetöötlust läbi viiakse (sh kui kaua viidatud andmeid võib säilitada) peab IKÜM art 5 lg 2 kohaselt selgitama ja tõendama andmetöötleja ehk Teie ise, mitte Andmekaitse Inspeksioon.** Kui õiguslik alus selliste andmete töötlemiseks puudub, siis andmeid töödelda (sh koguda, edastada vms) ei tohi.

Igal juhul tuleb ettevõttel mõelda andmetöötluse protsessid ning informeerida andmesubjekte enne andmete töötlemist.

Oluline on, et enne andmete kogumist tuleb andmetöötlejal koostada andmekaitsetingimused või viidata juba koostatud andmekaitsetingimustele, kus selgitatakse, milliseid andmeid, millisel eesmärgil ning õiguslikul alusel töödeldakse. [Andmekaitsetingimused on kirjeldus, mis aitab](#)

inimesel omada ülevaadet, mida tema andmetega tehakse. Seetõttu on oluline, et andmekaitsetingimused oleksid sõnastatud lihtsalt ja inimesele arusaadavalt ning need peavad olema kättesaadavad tasuta ja inimesele hõlpsasti leitavad (nt võrgulehel).

Andmetöötleva saab andmekaitsetingimuste tuginedes paremini kontrollida oma andmetöötamise protsesse. Mida läbipaistvam on ettevõtte või asutuse andmetöötamine, seda enam peegeldub see andmekaitsetingimustest.

Ettevõtte või asutuse andmekaitsetingimuste dokument peaks vastama vähemalt neljale „milline on“ küsimusele.

1. Milline on andmete kogumise õiguslik alus?
2. Milline on andmete elutsüklil ehk kui kaua andmeid erinevates andmetöötlemisprotsessides kasutatakse?
3. Milline on ettevõtte või asutuse roll erinevate andmete töötlemisel, s.t kas tegemist on vastutava, kaasvastutava või volitatud töötajaga?
4. Milline on inimese võimalus saada teavet enda andmete kohta?

Olulised on ka vastused kolmele „kas“ küsimusele.

1. Kas toimub andmete automaattöötlemine?
2. Kas annate andmeid edasi kolmandatele osapooltele ja kui, siis millisel õiguslikul alusel?
3. Kas on esitatud andmetöötleva enda kontaktandmed?

Eelpool loetletud on baasküsimused, tegelik küsimuste arv sõltub andmetöötlemise ulatuslikkusest ning sellest, kui paljusid töötlustoiminguid ja milliseid inimeste gruppe see puudutab. Nt peaks olema andmete säilitamine minimaalne ehk kustutatud kohe kui eesmärk on täidetud (kui osutub vajalikuks andmeid säilitada kauem, siis tuleb seda põhjendada ja tuua välja konkreetne põhjendatud aeg, millal andmed kustutatakse).

Märgime, et vastutav töötleva peab isikuandmete töötlemisel järgima IKÜM artiklis 5 lõikes 1 sätestatud põhimõtteid, vastutama nende põhimõtete täitmise eest ja olema võimeline nende täitmist tõendama (IKÜM artikkel 5 lg 2). Eelviidatud põhimõtete juurde kuulub ka vastutava töötleva kohustus töödelda isikuandmeid viisil, mis tagab isikuandmete asjakohase turvalisuse, sealhulgas kaitseb loata või ebaseadusliku töötlemise eest ning juhusliku kaotamise, hävitamise või kahjustamise eest, kasutades asjakohaseid tehnilisi või korralduslikke meetmeid („usaldusvärsus ja konfidentsiaalsus“, IKÜM art 5 lg 1 p f).

Isikuandmete töötlemisel (sh kogumisel, säilitamisel, edastamisel vms) peab eelkõige jälgima kõige tavapärasemaid turvameetmeid. Näiteks tuleb teha nii, et andmed ei jõuaks õigustamata isikute kätte (igasugused andmelekked, mis tulenevad ebapiisava turvalisega süsteemidest, õigustamata edastamisest vms).

Andmetöötleva on oluline teadvustada, et andmesubjektil on õigus teada, kuidas tema isikuandmeid töödeldakse, sh kellele tema isikuandmeid edastatakse (ettevõttevälised isikud, nt haigekassa) ning kes neid andmeid veel töötleb (ettevõttesisesed isikud ning ettevõttega seotud isikud, nt raamatupidamisteenuse osutaja), mistõttu tasub eeskirjad kirja panna ning töötajale tutvustada enne tema isikuandmete töötlemist (sh Teie poolt viidatud andmete kogumist). Soovi korral võib andmesubjekt pöörduda selgituste saamiseks andmetöötleva poole selgituste saamiseks (sh milliseid andmeid ning kui kaua säilitatakse jne) ning seejärel vajadusel Andmekaitse Inspeksiooni poole.

Soovitame kindlasti tutvuda Andmekaitse Inspeksiooni [isikuandmete töötlemise üldjuhendiga](#), kus on kirjas kõige olulisem, mida isikuandmete töötleva peab teadma.

Lisaks andmekaitse spetsialistile, kui teil on vaja konkreetsemat õiguslikku seisukohta lähtuvalt konkreetsetest asjaoludest ning töödeldavatest andmetest, siis soovitame pöörduda õigusnõustajate

(advokaadid, juristid jne) poole. Samuti leiab informatsiooni andmetöötleja vastutusest ning kohustustest isikuandmete töötlemisel [siit](#).

Loodan, et minu selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Liina Kroonberg
jurist-konsultant
peadirektori volitusel